Monmouthshire Select Committee Minutes

Pwyllgor Craffu Lle
Neuadd y Sir Brynbuga NP15 1GA
Dydd Iau, 9fed Hydref, 2025, 2.00 pm

Cynghorwyr yn Bresennol	**Swyddogion yn Bresennol**
Cynghorydd Sir Jane Lucas Cynghorydd Sir: Louise Brown, Emma Bryn, Tomos Davies, Lisa Dymock, Jackie Strong, Tudor Thomas, John Crook, Martyn Groucutt, Sara Burch, Catrin Maby	Robert McGowan, Swyddog Polisi a Craffu Craig O'Connor, Pennaeth Cynllunio Deb Hill-Howells, Pennaeth Gwasanaethau Landlord Masnachol ac Integredig Nicola Edwards, Strategic Food and Tourism Manager Carl Touhig, Pennaeth Gwasanaethau Cymdogaeth Colette Bosley, Rheolwr Seilwaith Gwyrdd Mark Cleaver, Swyddog Amgylcheddol Kevin Ford, Destination Marketing Officer Nigel Leaworthy, Rheolwr Masnachol a Gweithrediadau Susan Parkinson, Gi and Litter Education Officer

APOLOGIES: Dim

1. **Datganiadau o Fuddiant**

   Dim.

2. **Fforwm Agored i'r Cyhoedd**

   Dim.

3. **Cadarnhau cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 25 Medi 2025**

   Cadarnhawyd y cofnodion, gyda diwygiadau gan y Cynghorwyr Sirol Dymock, Brown a Lucas, sydd i'w hymgorffori yn y cofnodion cyn iddynt gael eu cynnwys yn adroddiad Cynllun Adnau'r CDLlN sy'n mynd i'r Cyngor yn ddiweddarach yn y mis.

4. **Cynllun Rheoli Cyrchfannau**

   Cyflwynodd yr Aelod Cabinet Sara Burch yr adroddiad, cyflwynodd Nicola Edwards gyflwyniad gyda Kevin Ford, ac atebodd gwestiynau'r aelodau gyda Colette Bosley, Craig O' Connor a Nigel Leaworthy:
   Sut y bydd Sir Fynwy yn defnyddio Prifddinas-Ranbarth Caerdydd a Bargen Twf y Gororau ar gyfer marchnata partneriaeth a hyrwyddo ei chynnig i ymwelwyr?

   Cadarnhaodd yr Aelod Cabinet y byddai'r cynllun yn agor cyfleoedd i weithio'n rhanbarthol, yn enwedig gyda Phrifddinas-Ranbarth Caerdydd, gan fod ymwelwyr yn aml yn teithio ar draws siroedd ar gyfer digwyddiadau ac atyniadau. Mae cryfhau rhwydweithiau rhanbarthol yn flaenoriaeth.

A wnaeth yr arolwg ymwelwyr nodi bylchau critigol mewn asedau twristiaeth, fel canolfan gynadledda bwrpasol neu seilwaith arall?

Dywedodd yr Aelod Cabinet nad oes unrhyw gynlluniau i gystadlu â'r ICC ond gweithio gyda lleoliadau presennol fel Celtic Manor. Mae'r bylchau a nodwyd yn cynnwys gweithgareddau i deuluoedd yn ystod tywydd gwael a mwy o gyrchfannau awyr agored. Disgwylir i adnewyddu'r Neuadd Sirol a lleoliad cerddoriaeth newydd helpu i fynd i'r afael â'r bylchau hyn.

Pa fewnwelediadau sydd wedi'u casglu o siroedd cyfagos ar y ffin, a sut gall Sir Fynwy wahaniaethu ei chynnig twristiaeth?

Esboniodd y swyddog fod tueddiadau byd-eang yn dangos bod ymwelwyr yn chwilio am brofiadau diwylliannol lleol a chysylltiad cymunedol. Mae ffocws Sir Fynwy ar ymdeimlad o le a dathlu diwylliant a thraddodiadau lleol unigryw i sefyll allan o siroedd tebyg.

Pa adborth rhanddeiliaid sydd wedi'i dderbyn ynglŷn â'r ardoll dwristiaeth arfaethedig gan Lywodraeth Cymru a'r driniaeth dreth/ardrethi ar gyfer lleoliadau gwyliau ar osod?

Nododd y swyddogion yr amgylchedd polisi sy'n newid yn gyflym ac na fydd Cyngor Sir Fynwy yn ymgynghori ar yr ardoll ymwelwyr tan ar ôl y weinyddiaeth bresennol. Bydd prosiect Cronfa Ffyniant Gyffredin yn asesu effeithiau polisi ar fusnesau a'r cyrchfan i lywio penderfyniadau yn y dyfodol.

A allwch roi rhagor o fanylion am bartneriaethau Sir Fynwy â Phartneriaeth y Gororau a Phrifddinas-Ranbarth Caerdydd?

Disgrifiodd y swyddog ymgysylltiad Sir Fynwy ym Mhartneriaeth y Gororau, gan gynnwys astudiaeth ddichonoldeb twristiaeth wedi'i chwblhau yn unol â blaenoriaethau lleol. Ychwanegodd y Prif Swyddog fod gwaith gyda Phrifddinas-Ranbarth Caerdydd yn cynnwys hyrwyddo Sir Fynwy ar gyfer datblygu economaidd a thwristiaeth, cefnogi twristiaeth gynaliadwy, a helpu busnesau i gael gafael ar gyllid.

Sut y bydd y Cyngor yn rheoli tensiynau posibl rhwng cynnydd mewn nifer yr ymwelwyr a diogelu ardaloedd amgylcheddol sensitif fel Dyffryn Gwy, Afon Wysg a Gwastadeddau Gwent?

Esboniodd y swyddogion fod cydweithredu â phartneriaid yn allweddol, ac mae ymdrechion marchnata yn anelu at ddosbarthu ymwelwyr yn fwy cyfartal a hyrwyddo "gemau cudd" yr ymwelir â nhw'n llai. Nid yw ardaloedd sensitif yn cael eu hyrwyddo'n weithredol, ac mae digwyddiadau yn cael eu defnyddio i annog ymweliadau tu allan i'r tymor ymweld arferol. Mae Sir Fynwy yn wynebu llai o broblemau na chyrchfannau eraill, ond mae materion yn cael eu datrys ar y cyd.

Pa gamau sy'n cael eu cymryd i wneud arlwy twristiaeth Sir Fynwy yn fwy hygyrch i ymwelwyr ag anableddau, a sut y bydd cynnydd yn cael ei olrhain?

Disgrifiodd y swyddog y prosiect "Cyrchfan i Bawb", sy'n darparu grantiau i wella hygyrchedd ac yn gwella adnoddau ar-lein (e.e. ymarferoldeb sain, teithiau 360°). Mae partneriaid fel Cyngor Tref y Fenni hefyd yn gweithio ar hygyrchedd. Mae cynnydd yn cael ei olrhain trwy'r mentrau hyn a'r gwelliannau parhaus.

A oes safle cenedlaethol neu system hunan-ardystio i hysbysu trigolion am hygyrchedd canol trefi neu atyniadau, yn debyg i sgoriau anhawster ar apiau llwybrau cerdded?

Ymatebodd y swyddogion nad oes system benodol ar hyn o bryd, ond mae adnoddau'n cael eu buddsoddi mewn ymgysylltu â'r gymuned a chysylltiadau i wella gwybodaeth hygyrchedd. Mae

cydweithio â'r tîm Mynediad Cefn Gwlad yn parhau, ac mae datblygiad pellach yn yr ardal hon wedi'i gynllunio.

Pam nad yw twristiaeth yn cael ei bwysleisio'n fwy amlwg yng ngweledigaeth CDLlN, a sut y bydd materion parcio ceir yn cael eu datrys?

Eglurodd y swyddogion fod gweledigaeth y CDLlN yn cynnwys ffynnu busnes, sy'n cwmpasu twristiaeth, a bod polisïau sylweddol yn cefnogi twristiaeth gynaliadwy a llety ymwelwyr. Mae'r Cynllun Rheoli Cyrchfan a'r CDLlN wedi'u datblygu ar y cyd.

A yw'n briodol cyfeirio at y gyfres Netflix "Sex Education" yn y cynllun twristiaeth, ac a allai cyfeiriadau ffilm amgen neu atyniadau lleol gael eu defnyddio yn lle hynny?

Cydnabuwyd y pryder a nododd y tîm fod y gyfres yn denu ymwelwyr, ond cytunodd ei fod yn bwnc ar gyfer trafodaeth bellach. Pwysleisiodd yr Aelod Cabinet yr angen i ystyried sut i drosoli cyfryngau llwyddiannus gan hefyd gadw'n ymwybodol o briodoldeb.

Pa effaith fydd y rheol deiliadaeth 182 diwrnod a thrwyddedu arfaethedig ar gyfer llety Gwely a Brecwast yn ei chael ar ddarparwyr hunanarlwyo, ac a ymgynghorwyd â'r darparwyr hyn?

Esboniodd swyddogion fod y farchnad wedi gweld gorgyflenwad o lety hunanarlwyo, yn rhannol oherwydd lleoliadau "bachu bywoliaeth" dros dro. Nod y gofynion cofrestru a thrwyddedu newydd yw creu maes chwarae cyfartal a gwella safonau. Mae asesiad effaith polisi wedi'i gynllunio i gasglu adborth gan fusnesau, gan gynnwys darparwyr hunanarlwyo. Mae manylion trwyddedu (ffioedd, gweinyddu) yn dal i gael eu datblygu.

Pa gymorth fydd yn cael ei ddarparu i ddarparwyr hunanarlwyo sefydledig sy'n cael trafferth gyda'r rheol 182 diwrnod a chostau trwyddedu ychwanegol posibl?

Cydnabu'r swyddogion yr heriau tymor byr ac ailadroddodd y bydd yr asesiad effaith polisi yn mynd i'r afael â'r materion hyn. Y nod yw cydbwyso cywiro'r farchnad, diogelwch ac ansawdd, ond nid yw manylion am ffioedd a gweinyddu wedi'u cwblhau eto.

Beth yw'r broses os yw datblygwr yn cyflwyno cais cynllunio amlinellol cyn i'r CDLlN gael ei fabwysiadu?

Eglurodd swyddogion na ellid cymeradwyo unrhyw geisiadau cynllunio nes bod y CDLlN yn cael ei fabwysiadu ac wedi mynd trwy'r broses archwilio angenrheidiol.

Sut mae'r cynllun i gynyddu twristiaeth o 25% yn cyd-fynd â phryderon am lety "bachu bywoliaeth" heb ei reoleiddio a'r lefel bresennol o ddarpariaeth hunanarlwyo?

Eglurodd y swyddog fod y gorgyflenwad oherwydd llety dros dro, llai rheoledig, sy'n effeithio ar gyfraddau defnydd ar gyfer darparwyr traddodiadol. Disgwylir i'r cofrestru a'r trwyddedu newydd gywiro'r farchnad a gwella safonau.

A fydd llety gwely a brecwast fferm a busnesau amrywiaethu gwledig yn parhau i gael eu cefnogi o dan y rheoliadau newydd?

Cadarnhaodd y swyddog fod llety Gwely a Brecwast fferm a busnesau amrywiaethu yn bwysig i'r economi wledig ac y byddant yn parhau i gael eu cefnogi drwy'r newidiadau.

Sut cynhaliwyd yr arolwg ymwelwyr, sut y cysylltwyd ag ymwelwyr, a sut y gellir cynyddu nifer yr ymatebion yn y dyfodol?

Esboniodd swyddogion fod yr arolwg ar-lein yn bennaf, wedi'i hyrwyddo trwy gyfryngau cymdeithasol a chylchlythyrau, ac yn cydnabod y nifer cyfyngedig o ymatebion. Maent yn bwriadu gweithredu arolygon blynyddol a defnyddio cymhellion ac ymgysylltu wyneb yn wyneb mewn digwyddiadau i wella cyfranogiad.

Sut mae'r Cyngor yn hyrwyddo twristiaeth gyfrifol a'r cod cefn gwlad, yn enwedig o ran effeithiau amgylcheddol fel sbwriel a gwersylla anghyfreithlon?

Cadarnhaodd swyddogion fod twristiaeth gyfrifol ac amgylcheddol sensitif yn rhan greiddiol o'u negeseuon. Maent yn hyrwyddo'r cod cefn gwlad, yn cydweithio â phartneriaid, ac yn integreiddio'r gwerthoedd hyn i farchnata ac ymgysylltu â'r gymuned.

Pam nad yw'r Gymraeg yn cael ei chynnwys yn fwy amlwg yn y cynllun twristiaeth, a sut y bydd hyn yn cael ei datrys?

Cydnabuwyd y diffyg a chytunodd y swyddog y dylai'r Gymraeg fod yn fwy amlwg yn y cynllun, gan ymrwymo i fynd i'r afael â hyn mewn diwygiadau yn y dyfodol.

Pam mai dim ond yn fyr y soniwyd am Gastell Cil-y-coed yn yr adroddiad, a pha adborth sydd wedi'i gasglu gan ymwelwyr i ddigwyddiadau diweddar a gynhaliwyd yno?

Esboniodd swyddogion eu bod yn anelu at ystod amrywiol o ddelweddau a chyfeiriadau yn yr adroddiad, cydnabod pwysigrwydd Castell Cil-y-coed, a nodi ei boblogrwydd ymhlith trigolion. Dywedon nhw y byddai angen iddynt wirio gyda'r tîm diwylliant am adborth mwy manwl gan ymwelwyr ar ddigwyddiadau diweddar a byddent yn dilyn gwybodaeth ychwanegol.

A allai'r cynllun dynnu sylw yn well at y cestyll sydd wedi'u lleoli o fewn trefi marchnad Sir Fynwy fel Cas-gwent, Cil-y-coed, y Fenni, a Threfynwy?

Ymatebodd y swyddogion fod gwelliannau canol trefi yn cael eu trin trwy gynlluniau creu lleoedd, sef y lleoliad priodol ar gyfer gwelliannau o'r fath. Mae'r Cynllun Rheoli Cyrchfan yn bwydo i mewn i'r dulliau hyn sy'n seiliedig ar leoedd, a byddai cyfleoedd ar gyfer gwelliannau canol trefi yn cael eu darparu o fewn y cyd-destun hwnnw.

Pa welliannau sydd wedi'u cynllunio ar gyfer ymddangosiad a chynnal a chadw canol trefi, yn enwedig yng Nghas-gwent, ac a allai enghreifftiau o drefi eraill gael eu defnyddio fel modelau?

Disgwylir i welliannau canol trefi, gan gynnwys yng Nghas-gwent, gael eu cyflawni drwy gynlluniau creu lleoedd, sy'n cyd-fynd â nodau ehangach y Cynllun Rheoli Cyrchfan. Mae'r cynlluniau hyn yn darparu'r fframwaith ar gyfer gwella ymddangosiad a chynnal a chadw canol trefi, gan dynnu ar enghreifftiau o drefi eraill o bosibl

Faint o opsiynau llety hygyrch i bobl anabl sydd ar gael yn Sir Fynwy?

Esboniwyd bod hygyrchedd yn amrywio'n fawr yn dibynnu ar anghenion unigol. Maent yn ceisio darparu datganiadau mynediad ar gyfer pob llety ar eu gwefan ond yn dibynnu ar weithredwyr i ddarparu'r wybodaeth hon. Mae rhai busnesau wedi derbyn grantiau i wella hygyrchedd, ac mae galw yn y farchnad am opsiynau hygyrch.

Pa ganran o swyddi yn Sir Fynwy sy'n cael eu cefnogi gan dwristiaeth?

Dywedodd swyddogion fod twristiaeth ar hyn o bryd yn cefnogi 3,422 o swyddi cyfwerth ag amser llawn, gyda'r cynllun yn anelu at gynnydd o 25% dros ei oes.

A ddefnyddiwyd ymgynghorydd i gynhyrchu'r adroddiad twristiaeth, pwy oedd e, a beth oedd y gost?

Cadarnhaodd swyddogion fod ymgynghorydd (Mari Stevens) wedi'i ddefnyddio oherwydd capasiti mewnol cyfyngedig. Cost yr ymgynghoriaeth oedd £15,000, a oeddent yn ystyried gwerth da am y gwaith a gyflawnwyd.

Pwysleisiodd aelod yr angen i strategaethau twristiaeth a theithio addasu dros amser, gan dynnu sylw at enghraifft ddiweddar o gydweithio cynnar rhwng y cyngor tref a datblygiad twristiaeth yn y Fenni.

Crynodeb y Cadeirydd:

Diolchodd y Cadeirydd i'r Aelod Cabinet a'r swyddogion am yr adroddiad a'u hymatebion i gwestiynau'r pwyllgor. Cynigiwyd yr adroddiad.

5. Sbwriel a Thipio Anghyfreithlon

Cyflwynodd yr Aelod Cabinet Catrin Maby yr eitem. Cyflwynodd Carl Touhig gyflwyniad ac atebodd gwestiynau'r aelodau gyda Mark Cleaver a Susan Parkinson:

Beth sy'n cael ei ystyried i newid ymddygiad y cyhoedd ynghylch taflu sbwriel, ochr yn ochr â strategaethau gorfodi?

Mae'r tîm yn cydnabod pwysigrwydd cyfathrebu ochr yn ochr â gorfodi, gan anelu at negeseuon cadarnhaol i wella ymddygiad yn hytrach na dim ond cyhoeddi dirwyon. Cadarnhawyd y byddai cyfathrebu yn cyd-fynd â gorfodi i godi ymwybyddiaeth ac annog ymddygiad cyfrifol.

Sut mae'r Gorchymyn Diogelu Mannau Cyhoeddus (GDMC) yn cael ei gymhwyso, yn enwedig mewn perthynas â baw cŵn ar fannau gwyrdd a chaeau chwaraeon?

Esboniodd y swyddogion y byddai swyddogion gorfodi yn cwmpasu ystod eang o feysydd, gan gynnwys caeau chwaraeon, parciau, a chanol trefi, gyda ffocws ar atal ac ymwybyddiaeth, yn enwedig ar gyfer ardaloedd chwarae plant.

Sut gall y cyhoedd gael gwybod yn well am reolau baw cŵn newydd cyn i orfodi gael ei gymhwyso?

Mae'r swyddogion yn cydnabod y broblem barhaus o faw cŵn ar gaeau, disgrifio ymdrechion i hysbysu perchnogion cŵn yn uniongyrchol, a soniodd am gynlluniau ar gyfer gwybodaeth gyhoeddus ychwanegol, yn enwedig wrth i dymhorau chwaraeon ddechrau.

A yw "biniau clyfar" wedi'u gosod, ac a ydynt yn effeithiol wrth reoli gorlif?

Esboniodd y swyddog fod technoleg biniau clyfar wedi wynebu problemau technegol ond ei bod yn cael ei ddatrys, gyda disgwyl defnydd llawn yn fuan a data i'w rannu unwaith y bydd ar gael.

A allai achosion gorfodi, fel lluniau camera ochr y ffordd, gael eu defnyddio'n gyhoeddus i atal sbwriel?

Cytunodd y swyddogion y dylid defnyddio gorfodi ar gyfer ei effaith ataliol, gyda chyhoeddusrwydd ynghylch camau gorfodi i wneud y mwyaf o effaith ac atal troseddau yn y dyfodol.

A ellir defnyddio biniau sbwriel cyffredinol ar gyfer gwastraff cŵn, a sut y gellir gwella arwyddion i egluro hyn?

Eglurodd y swyddog y gall gwastraff cŵn mewn bagiau fynd mewn biniau sbwriel cyffredinol, ond os bydd biniau yn mynd yn rhy llawn o wastraff cŵn, mae'n creu problemau trin â llaw i staff, felly mae'n well defnyddio biniau cŵn pwrpasol neu fynd â gwastraff adref.

Beth yw'r symiau ariannu, hyd a chyfranwyr ar gyfer mentrau EPR, Trefi Taclus, Balchder Bro, a Gorfodi?

Esboniodd y swyddog fod cyllid EPR yn dod gan gynhyrchwyr pecynnu i wrthbwyso costau casglu gwastraff cyhoeddus, gyda dros £4 miliwn wedi'i sicrhau ar gyfer y flwyddyn bresennol a chyllid yn y dyfodol i'w egluro'n fuan.

A yw cyllid Trefi Taclus a Balchder Bro yn ymestyn i ardaloedd gwledig y tu hwnt i ganol trefi?
Mae cyllid Trefi Taclus yn cwmpasu ystod eang o faterion niwsans, nid yn unig canol trefi, ac mae Balchder Bro yn canolbwyntio ar ganol trefi ond gall hefyd gefnogi gwelliannau i fynedfa a llwybrau troed.
A all y cyngor adennill costau glanhau mwd a adawyd ar ffyrdd gan ffermwyr pan fo'r cyfrifoldeb yn glir?
Mae gorfodi o ran mwd ar ffyrdd yn bennaf yn ddull addysg yn gyntaf, gyda llythyrau wedi'u hanfon at ffermwyr; mae gorfodi yn ddewis olaf os bydd cydweithrediad yn methu.
Dywedodd aelod fod gorfodi'n ddadleuol ond yn angenrheidiol oherwydd cost uchel casglu sbwriel, yn enwedig ar gefnffyrdd, gan awgrymu y gallai gorfodi cyfnodol, wedi'i dargedu atal sbwriel a baw cŵn yn effeithiol, gan gymharu â dirwyon parcio, y mae cosbau yn atal troseddau ailadroddus. Gwnaed yr awgrym i weithio gyda busnesau bwyd cyflym i fynd i'r afael â sbwriel o ddeunydd pacio tecawê, gan fod ffyrdd newid o fyw yn cyfrannu at sbwriel ar ochr y ffordd.
Pa gefnogaeth all y cyngor ei gynnig i helpu gwirfoddolwyr i lanhau ardaloedd anodd fel y rhai yr effeithir arnynt gan dorri glaswellt?
Esboniodd swyddogion fod torri ymylon yn cael ei wneud gan ffermwyr lleol, sydd i fod i adrodd am lwybrau â sbwriel, ond gall cyfathrebu fod ar ei hôl hi; goruchwylwyr ardal a staff rheng flaen yn cael eu grymuso i ymateb pan gânt eu hysbysu. Nodwyd bod llai o amlder torri gwair (bellach dim ond unwaith y flwyddyn) yn gwneud sbwriel yn fwy gweladwy ar ôl toriadau, ac mae cydweithio ag aelodau lleol yn helpu i fynd i'r afael â materion.
Beth ellir ei wneud i fynd i'r afael â sbwriel penwythnos yng nghanol tref Cil-y-coed ac annog cyfranogiad y gymuned?
Tynnodd swyddogion sylw at y bydd timau Trefi Taclus newydd yn darparu capasiti ychwanegol i ymateb yn gyflym i faterion o'r fath, gan gynnwys yn ystod cau ffyrdd neu ar ôl torri curi ymyl.
A allai sgriniau plastig gael eu gosod ar finiau sbwriel i atal sbwriel rhag chwythu allan, fel y gwelir ar Ynys Wyth?
Aeth swyddogion i'r afael â dylunio biniau, gan esbonio'r cyfaddawd rhwng hygyrchedd ac atal sbwriel wedi'i chwythu gan y gwynt neu ei wasgaru; gall caeadau neu fflapiau atal defnydd oherwydd pryderon hylendid, ond maent yn agored i atebion wedi'u targedu lle mae problemau'n acíwt. Anogodd swyddogion yr Aelod i gysylltu â nhw am leoliadau biniau penodol sydd angen eu gwella a chadarnhaodd fod biniau newydd yn cael eu hystyried fel rhan o gyllid Trefi Taclus.
A allai'r Cyngor gydnabod a diolch yn ffurfiol i wirfoddolwyr sy'n casglu sbwriel yn rheolaidd, fel y rhai yn y Fenni?
Cytunodd y Cadeirydd a'r swyddogion â'r awgrym, gan fynegi cefnogaeth i ddigwyddiad neu neges gydnabyddiaeth ffurfiol i ddiolch i wirfoddolwyr, neu i'r pwyllgor ymuno â digwyddiad casglu sbwriel, a thrafod llwyddiant grwpiau lleol fel Cadwch y Fenni'n Daclus. **– <u>CAM GWEITHREDU.</u>** Nododd swyddogion fod grwpiau gwirfoddol tebyg yn bodoli mewn trefi eraill ac anogodd ymdrechion i sefydlu grŵp yng Nghil-y-coed, lle nad oes un yn bodoli ar hyn o bryd, i wella glendid a chydweithrediad lleol ymhellach.
A allai arwyddion mwy di-flewyn ar dafod gael eu defnyddio ar gefnffyrdd yn ystod casglu sbwriel i hysbysu gyrwyr a chodi ymwybyddiaeth am sbwriel?
Esboniodd swyddogion, er bod y cyngor yn gyfrifol am gasglu sbwriel cefnffyrdd, byddai angen cymeradwyaeth SWTRA ar arwyddion, ond maen nhw'n agored i drafod negeseuon mwy uniongyrchol i godi ymwybyddiaeth y cyhoedd. **– <u>CAM GWEITHREDU: Carl i siarad â SWTRA am arwyddion mwy di-flewyn ar dafod</u>**
A ellir annog camerâu dashfwrdd fel offeryn ar gyfer adrodd am ddigwyddiadau taflu sbwriel?

Cytunodd swyddogion fod adrodd drwy ddelweddau camerâu dashfwrdd, ac addysg yn yr ysgol, yn syniadau gwerthfawr ac y gellir eu harchwilio ymhellach.

A all cynghorwyr ofyn am yr ysgubwr newydd ar gyfer eu wardiau, ac a yw'n effeithiol ar balmentydd, yn enwedig ar gyfer tynnu chwyn?

Eglurodd swyddogion fod tri ysgubwr bach wedi'u cyfarparu ar gyfer palmant a thynnu chwyn, ac mae ysgubwr mwy yn cylchdroi trwy ardaloedd, gan gynnwys pentrefi, ond mae cyfyngiadau adnoddau yn effeithio ar amlder. Nodwyd y gall cynghorau cymuned dalu am wasanaethau gwell, a gellir darparu ar gyfer ceisiadau am ysgubwyr mewn ardaloedd penodol lle bo hynny'n bosibl.

Pa ddewisiadau amgen i chwistrellu cemegol sydd ar gael ar gyfer cynnal canol trefi heb chwyn?

Mae'r tîm yn cydnabod yr her o reoli chwyn heb gemegau a dywedodd eu bod yn chwilio am atebion gweithredol effeithiol yn barhaus, gydag offer newydd a chyllid yn gwella capasiti.

Crynodeb y Cadeirydd:

Diolchodd y Cadeirydd i'r tîm am y cyflwyniad a'u hymatebion i gwestiynau'r pwyllgor. Roedd yr aelodau i gyd yn dymuno diolch i'r tîm am ei waith caled i gadw'r sir yn lân, ei ymateb i Aelodau, a diolchodd i'r swyddogion, yn ogystal â gwirfoddolwyr, am eu hymdrechion casglu sbwriel.

6. Cyfarfod Nesaf: 6ed Tachwedd 2025